

การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมผัสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Art Learning Management Using Multisensory Approach Concept with Creative Based Learning to Promote Art Creation in Grade 5 Student

พัฒน์นรี อรุณสิทธิ์ *

อภินิศา จิตรกร **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมผัสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) ศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน ก่อนและหลังเรียน 3) ศึกษาผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมผัสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ 3) แบบประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t - test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมผัสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณภาพ ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 0.03) และ 4) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมผัสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.52)

คำสำคัญ : แนวคิดพหุสัมผัส / การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ / ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ ดร. ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Abstract

This research aims to: 1) develop the art learning management using multisensory approach concept with creative based learning to promote art creation in grade 5 students. 2) compare the learning achievement of students taking visual arts course both before and after taking visual arts course. 3) study the creative art of the learners who took the course and 4) study the satisfaction of learners toward the course. The sample group comprises 47 elementary students of Pratomsuksa 5/8 in Joseph Upatham school, Nakhon Pathom province. The research instruments were 1) lesson plan for multisensory approach concept with creative based learning art lesson 2) visual art learning achievement test. 3) Creative art assesment form and 4) rating-scales for learners satisfaction. The Data analysis uses mean ($\bar{X}$), percentage, standard deviation (SD), index of item – objective congruence (IOC) and t – test dependent .

The results of research were as follows 1) Art learning management using multisensory approach concept with creative based learning to promote art creation in grade 5 student has quality, the index of item – objective congruence (IOC) is value of 0.67 -1.00 2) The achievement in learning visual arts of the students was significantly higher after the lesson at the statistical level of .05 3) The creative art of the learners was on a good level ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 0.03) and 4) Satisfaction of the learners was on a very good level. ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.52)

Keywords: Multisensory, Creative Based Learning, Art Creation

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัญชาทางการพัฒนาประเทศ ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559)

ประเทศไทย 4.0 มีเป้าหมายให้ประเทศก้าวออกจากกับดักรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศรายได้สูงโดยใช้นวัตกรรมทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศ ซึ่งการศึกษานับเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ทั้งนี้จะต้องพัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน โดยปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงสอดคล้องกับพัฒนาการของ

สมองแต่ละช่วงวัย เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559 : 68)

จากนโยบายการปฏิรูปประเทศดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพด้านการคิด โดยการศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ (ปิยะพงษ์ ทรงประวัตติ. 2557) ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อมวลมนุษยชาติที่จะทำให้มนุษย์เกิดการค้นพบวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆ คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมไปในทางที่สร้างสรรค์ได้อย่างสะดวกสบายและมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไว้ว่าเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ การเรียนรู้ศิลปะมีส่วนเสริมให้ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจที่งดงาม สมาธิที่แน่นแน่ว สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความสุขเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ ในส่วนของหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบไปด้วย 3 สาระคือ ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ การเรียนรู้ในสาระทัศนศิลป์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการ ของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่า งานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การมุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล (2533) กล่าวว่า ศิลปศึกษาเป็นศาสตร์ที่มุ่งเป้าหมายไปที่กระบวนการกับความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออก การรับรู้เกี่ยวกับความงาม กิจกรรมศิลปะจึงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกทางความคิดและจินตนาการอย่างอิสระจากประสบการณ์ของตนเองผ่านการทำกิจกรรมศิลปะ ทั้งนี้ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสรภาพทางความคิด สอดคล้องกับ นิพนธ์ ทวีกาญจน์ (2533) กล่าวว่าจินตนาการเป็นบ่อเกิดความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะนั้น เกิดจากการใช้จินตนาการอย่างอิสระ จินตนาการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงต้องใช้วิธีสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการ

สภาพปัญหาที่ผู้สอนศิลปศึกษาประสบอยู่ในปัจจุบัน คือ แนวทางการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้สู่ศักยภาพผู้เรียน ซึ่งไม่ว่าจะใช้วิธีการสอนในรูปแบบใดก็ตาม การเรียนรู้ของผู้เรียนก็ไม่สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานของชาติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนวิชาศิลปะที่ผู้สอนมักเน้นการรับรู้ด้านการมองเห็นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ไม่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดได้อย่างชัดเจน ประเวศ วะสี (2541: 44) กล่าวว่า การขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ผู้เรียนไม่รู้จักตนเองและไม่รู้จักความจริงของสิ่งแวดล้อม ไม่รู้จักคิดวิเคราะห์ เกิดความพิการทางปัญญา คิดไม่เป็น ทำไม่เป็น และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เรียนการสอนจึงต้องมีการทบทวนเพื่อแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ควรมีการศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ เน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี ด้วยการสัมผัสจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง การปฏิรูปกระบวนการสอนของผู้สอน ถือว่าเป็นปัญหาอันยิ่งใหญ่ที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ปัญหาลักษณะนี้จึงต้องแก้ไขอย่างฉับไว เพื่อเตรียมคนสำหรับเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ด้วยการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (รุ่ง แก้วแดง, 2542: 36-37)

พุทธสัมพันธ์เป็นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสหลายด้าน ได้แก่ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายสัมผัส และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ การเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทำให้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้หลายแง่มุม และเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ที่สำคัญ การเรียนรู้จากประสาทสัมผัสหลายด้านเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาสมองทั้งสองซีกของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน (โกวิท ปรวาลพฤษ และคณะ, 2541) สอดคล้องกับกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการทำงานของสมองซีกซ้าย ที่ทำหน้าที่ในการคิด จินตนาการ ความคิดแปลกๆ ใหม่ๆ ความซาบซึ้งในดนตรี ศิลปะ วรรณคดี เป็นต้น และความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นผลรวมของศักยภาพที่มีอยู่แล้วในตัวบุคคล เมื่อได้รับทักษะการคิด ได้รับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะคิดค้น ริเริ่ม ความก้าวหน้าทางการคิดก็จะเกิดขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545)

สมศักดิ์ สีนุระเวช (2544: 5-13) กล่าวว่า การรับรู้จากประสาทสัมผัส ส่งผลกระตุ้นเร้าความยินดี ความพึงพอใจ ความรู้สึก อารมณ์ ความคิด ความจำ เป็นการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นองค์รวม ทำให้เกิดความพร้อมในทุกๆ ด้าน รู้จักการเรียนรู้ การคิดเป็นระบบ รู้จักแก้ปัญหา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรักษ์ พันธุ์เวียง (2548 : 133) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการวาดภาพระบายสีของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายด้าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ด้วยการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เน้นให้ผู้เรียนได้คิดและจินตนาการด้วยสื่อนิตต่างๆ อย่างอิสระส่งผลให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะเมื่อผู้เรียนได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกสัมผัส โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะที่ออกแบบได้สอดคล้องกับ

ระดับคุณภาพะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึ้อย่างเสรีภาพ คุณภาพของการรับรู้ ย่อมพัฒนาดีขึ้นด้วย (วีรณ ตั้งเจริญ. 2539)

จากหลักการและเหตุผลดังที่ได้กล่าวมา จะเห็นถึงความจำเป็นและสำคัญของการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ศิลปะ โดยเฉพาะการจัดการกิจกรรมที่เน้นการใช้ประสาทสัมผัสที่สามารถกระตุ้นให้ความคิดสร้างสรรค์ ของผู้เรียนเกิดการพัฒนาขึ้นได้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณากระบวนการดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ เพราะเมื่อผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีเกิดขึ้นกับตนเองก็จะนำไปสู่การแก้ไข ปัญหาต่างๆ และสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม ในวันนี้และอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน ก่อนและหลัง เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิด พหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้องเรียนได้แก่ ห้อง 5/8 , 5/9 และ 5/10 โรงเรียนयोแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 136 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนโยแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม ที่เรียนวิชาทัศนศิลป์ อยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 47 คน ได้จากวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อ ส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 6 กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ 1) เรียนรู้พหุสัมพันธ์สู่งานศิลปะเชิง สร้างสรรค์ 2) สื่อความหมายในงานทัศนศิลป์จากกลิ่นที่สัมผัส 3) สร้างจังหวะในงานทัศนศิลป์จากการได้ยิน เสียง 4) ปั่นตามจินตนาการผ่านรสชาติที่ชิม 5) สร้างพื้นผิวในงานปั้นที่สัมผัสด้วยสายตา และ 6) สรุปเนื้อหา ใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะ และเชี่ยวชาญด้าน ความคิดสร้างสรรค์ โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านศิลปะ และการจัดการเรียนรู้ ที่มี

ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ถือว่ามีคุณภาพ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ โดยทุกข้อคำถามผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการสอน และการวัดและประเมินผล ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าระดับความยากง่าย (Difficulty) อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.70 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าความเชื่อมั่นจากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.88 สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้

3. แบบประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ในรูปแบบรูบรีคสกออร์ 4 ระดับ ประกอบด้วยรายการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความหลากหลายทางด้านความคิดและบริบท 2) ความหลากหลายในการเลือกใช้ทรัพยากร และสื่อในการนำเสนอ 3) ความคิดแปลกใหม่ในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และ 4) สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ที่น่าสนใจและมีประโยชน์ ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะ และผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านศิลปะ และการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องสามารถใช้ประเมินผลงานผู้เรียนได้

4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรม 2) ด้านสื่อการเรียนรู้ 3) ด้านการประเมินผล และ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบ ประเมินความพึงพอใจ ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองโดยรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 มีวิธีการดังนี้

1. ปฐมนิเทศผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ชี้แจงบทบาทระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน อธิบายวิธีวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนเข้าใจ

2. ประเมินความรู้ก่อนเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการทั้งหมด 10 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) ชื่นนำ สร้างความตระหนัก กระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความอยากรู้ อยากเรียน โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปภาพ หรือของจริงให้ดูพร้อมอธิบายเพิ่มเติมแล้วตั้งคำถามชวนคิด เช่น ผู้สอน

เตรียมแก้ว 2 ใบ ใบแรกใส่น้ำเปล่า ส่วนใบที่สองใส่น้ำเกลือ แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันสังเกตและหาทางพิสูจน์ว่า น้ำทั้ง 2 แก้วมีความแตกต่างกันอย่างไร

2) ขั้นตอนกิจกรรมศิลปะปฏิบัติ จัดกิจกรรมที่เน้นการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งเร้าเพื่อแปลความหมาย และค้นหาคำตอบสู่แนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน

2.1) ระดมพลังความคิด เป็นลักษณะของการทำงานกลุ่ม ร่วมระดมสมอง ค้นหาคำตอบจากการรับรู้สิ่งที่ได้สัมผัส แล้วนำไปสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เช่น การร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมการพิสูจน์ความแตกต่างของน้ำ 2 ชนิดที่ผู้สอนกำหนดไว้ในขั้นนำ แล้วให้ผู้เรียนตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นว่ามีวิธีการอย่างไร

2.2) สร้างชิ้นงาน นำคำตอบที่ได้จากการเรียนรู้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต้องอาศัยกระบวนการคิดและทักษะฝีมือในการทำงาน ผู้เรียนจึงต้องเรียนรู้กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเป็นขั้นตอน เพราะเมื่อเกิดทักษะก็สามารถคิด ออกแบบ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา นำไปสู่การสร้างงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมี 4 ขั้นตอน คือ

2.2.1) กำหนดโจทย์ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดโจทย์เพื่อให้ผู้เรียนมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน เช่น กำหนดให้ผู้เรียนขมิลุกอมรสต่าง ๆ คนละ 1 เม็ด แล้วนำความรู้ที่เกื้อหนุนจากการรับรู้สไปสร้างแนวคิดการทำงาน

2.2.2) สร้างแนวคิด วิเคราะห์เทคนิค วัสดุและอุปกรณ์ เป็นส่วนประกอบของการสร้างสรรค์ผลงาน เมื่อผู้เรียนได้รับโจทย์แล้วควรวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมกับรูปแบบของงาน สามารถแสดงแนวคิดของผู้สร้างได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ควรเลือกว่าวัสดุ อุปกรณ์ใดบ้างที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

2.2.3) เลือก สรุปรูป และวางแผน เป็นการใช้จินตนาการและเหตุผลตัดสินใจเลือกใช้สื่อมาสร้างสรรค์งานศิลปะ การเลือกใช้สื่อหรือวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ได้ผลงานตรงกับความต้องการ

2.2.4) สร้างสรรค์ผลงาน เรียนรู้การเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งเรื่องความงาม การจัดองค์ประกอบ และปัญหาจากวัสดุอุปกรณ์

2.3) นำเสนอผลงาน ให้ผู้เรียนอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของผลงาน และแนวคิดในการสร้างผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสชื่นชมผลงานของผู้อื่นก็สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4) วัดและประเมินผล ประเมินผลงานตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนประเมินผลงานตนเองและผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลงานในครั้งต่อไป เช่น ผู้เรียน

แต่ละกลุ่มร่วมกันวิจารณ์ว่า ผลงานของกลุ่มใดที่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และสร้างสรรค์ที่สุด แล้วให้เพื่อน ๆ ปรบมือแสดงความชื่นชม

3) ขั้นสรุป ทบทวนความรู้ในเรื่องที่เรียน โดยร่วมกันสรุปความสำคัญจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

4) ขั้นเผยแพร่ผลงาน ผู้เรียนนำผลงานไปให้ผู้ปกครองชื่นชม และนำกลับมาจัดนิทรรศการในชั้นเรียนต่อไป

4. ประเมินความรู้หลังเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ

5. ประเมินความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนจากผลงานศิลปะโดยให้ผู้เรียนสร้างผลงานถ่ายทอดความคิด ความชอบ ความสนใจ หรือประสบการณ์ที่ประทับใจ จากนั้นนำผลงานทั้งหมดไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะจำนวน 2 ท่าน คือ 1) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ 2) ครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ทำการประเมินด้วยแบบประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์

6. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

7. รวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	sig
ก่อนเรียน	47	10	4.74	1.64	47.40	20.23*	.00
หลังเรียน	47	10	8.62	0.97	86.20		

* มีระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ (10 คะแนน) ของผู้เรียนจำนวน 47 คน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ($\bar{X}$ = 8.62, S.D. = 0.97) คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งมากกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 1.64) คิดเป็นร้อยละ 47.40 ส่วนค่าสถิติ t มีค่าเท่ากับ 20.23 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ตามที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 ผลการประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1) ความหลากหลายทางด้านความคิดและบริบท	3.43	0.07	ระดับดี
2) ความหลากหลายในการเลือกใช้ทรัพยากรและสื่อในการนำเสนอ	3.20	0.01	ระดับดี
3) ความคิดแปลกใหม่ในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	3.33	0.03	ระดับดี
4) สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ที่น่าสนใจและมีประโยชน์	3.28	0.02	ระดับดี
รวมเฉลี่ย	3.31	0.03	ระดับดี

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความหลากหลายทางด้านความคิดและบริบท อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.07) ความหลากหลายในการเลือกใช้ทรัพยากร และสื่อในการนำเสนอ อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.20, S.D. = 0.01) ความคิดแปลกใหม่ในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 0.03) และสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ที่น่าสนใจและมีประโยชน์ อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.28, S.D. = 0.02) รวมผลการประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 0.03) สรุปได้ว่า ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี

ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี

ตอนที่ 3 ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

ตารางที่ 3 ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพหุสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ	ลำดับ ที่
1. กิจกรรมมีความหลากหลาย สนุก และน่าสนใจ	4.62	0.49	มากที่สุด	2
2. กิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดอย่างอิสระ	4.60	0.50	มากที่สุด	3
3. กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.60	0.50	มากที่สุด	3
4. กิจกรรมสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี	4.70	0.46	มากที่สุด	1
เฉลี่ยด้านกิจกรรม	4.63	0.49	มากที่สุด	1
1. วัสดุอุปกรณ์ที่จัดเตรียมครบถ้วนเพียงพอต่อผู้เรียน	4.49	0.51	มาก	4
2. สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.57	0.50	มากที่สุด	3
3. สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด	2
4. สื่อการเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.70	0.46	มากที่สุด	1
เฉลี่ยด้านสื่อการเรียนรู้	4.59	0.49	มากที่สุด	2
1. มีความพึงพอใจที่เพื่อนร่วมประเมินผลงานของตนเอง	4.45	0.50	มาก	2
2. มีความพึงพอใจที่ได้ร่วมประเมินผลงานของเพื่อน	4.47	0.62	มาก	1
3. มีความพึงพอใจต่อการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	4.38	0.74	มาก	3

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ	ลำดับ ที่
เฉลี่ยด้านการประเมินผล	4.43	0.62	มาก	4
1. ได้รับการพัฒนาผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์	4.53	0.50	มากที่สุด	2
2. นำทักษะความคิดสร้างสรรค์ ไปปรับใช้ในวิชาอื่น	4.62	0.49	มากที่สุด	1
เฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.57	0.49	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย	4.56	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามลำดับจะเห็นได้ว่า ด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.49) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ส่วนด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมาก สรุปรวมทุกด้านพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.52) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ออกแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วเขียนเป็นรายละเอียดในรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำ สร้างความตระหนัก 2) ขั้นกิจกรรมศิลปะปฏิบัติ 3) ขั้นสรุป และ 4) ขั้นเผยแพร่ผลงาน แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อควรปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับผู้เรียนกลุ่ม

ตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 47 คน ที่เรียนวิชาทัศนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 พบว่า ผู้เรียนสนใจรูปแบบการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และทักษะดีขึ้น กล้าคิด กล้าแสดงออก เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน สามารถแก้ปัญหาและจัดการทำงานกลุ่มได้ดี สร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวความคิดที่แปลกใหม่ น่าสนใจ กล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการวิเคราะห์แนวคิดพุทธสัมพันธ์ และกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เป็นไปตามหลักการของสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์กิจกรรมทางศิลปะ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งที่ได้สัมผัส แล้วจินตนาการให้เกิดความคิดแปลกใหม่ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะการสร้างสรรค์ถ่ายทอดจินตนาการพร้อมกับกระบวนการทำงาน ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง เรียนรู้การแก้ปัญหาและสร้างผลงานศิลปะอย่างมีความสุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา ไร่ม (2544: 61) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพระบายสีโดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการสอนตามแนวคิดของเบอร์โนซ์ แมคคาร์ธีย์ 4 mat ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า มีความกระตือรือร้นในการเรียน อยากเรียนในสิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ ผู้เรียนมีการพัฒนาการในด้านการรับรู้ เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพการเรียนรู้ กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ และเก่งดี มีความสุข

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างอิสระ ได้ลงมือปฏิบัติจริง เชื่อมโยงความคิดที่เป็นระบบอย่างมีขั้นตอน ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดหลักการตามรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนหาคำตอบที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมแสดงออกทางความคิดเห็น เน้นให้ผู้เรียนสร้างและนำเสนอผลงานเพื่อถ่ายทอดความคิดและจินตนาการที่แปลกใหม่ให้ผู้อื่นได้ชื่นชม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจที่จะสร้างสรรค์ต่อไป เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมประเมินผลงานตามสภาพจริง ฝึกการวิพากษ์ผลงานด้านศิลปะตนเองและผู้อื่นด้วยความมีเหตุผลเพื่อให้เกิดแนวคิดที่แปลกใหม่ และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทัศนศิลป์ของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ตามที่กำหนด กล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนมากยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนโดยผ่านประสบการณ์ตรง ผู้เรียนจะประมวลความรู้ความเข้าใจจากการร่วมกิจกรรม สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดเป็นความรู้ที่คงทน และนำองค์ความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาทัศนศิลป์จากเนื้อหาที่กำหนดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา วงศ์ชู (2555 : 115) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่อง การวาดภาพพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ คือมีจำนวนผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. ผลการประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความหลากหลายทางด้านความคิดและบริบท 2) ความหลากหลายในการเลือกใช้ทรัพยากรและสื่อในการนำเสนอต่างๆ 3) ความคิดแปลกใหม่ในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และ 4) สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ที่น่าสนใจและมีประโยชน์ พบว่า การประเมินผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี กล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี เนื่องจากกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับบุคลิกภาพและความสนใจของผู้เรียน เรียนรู้จากการเชื่อมโยงความคิดที่เป็นระบบอย่างมีขั้นตอน ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ฝึกทดลองใช้วัสดุ อุปกรณ์ รู้จักวิธีการและกระบวนการทำงานศิลปะ ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ฝึกการทำงานร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดใหม่ๆ แปลกๆ ซึ่งกันและกัน ผลงานศิลปะที่เกิดขึ้นจะทำให้มีความมั่นใจในการแสดงออก สอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย ก่อนกำเนิด (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มทัศนศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนศิลปะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มทัศนศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น การ

จัดประสบการณ์ที่ทำลายและสนุกสนาน ย่อมช่วยพัฒนาความอยากรู้อยากเห็น และส่งเสริมให้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะยังคงอยู่และพัฒนาต่อไป ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ยังครอบคลุมทั้งด้านทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการวางแผนการทำงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสิ่งที่ตัวเองไม่เคยรู้มาก่อน ส่งผลให้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลียา ปักโคทานัง (2557 : 78) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะโดยใช้การสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ มีคะแนนเฉลี่ยรวมคิดเป็นร้อยละ 73.75 มีผู้เรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ พบว่า โดยรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อกัน บรรยากาศในการเรียนรู้จึงมีความเป็นกันเอง พฤติกรรมของผู้เรียนในขณะทำงานมีความสุข รู้สึกสบายใจ ไม่น่าเบื่อ ด้วยกิจกรรมที่มีความหลากหลายและสนุกสนาน ผู้เรียนได้คิด และแสดงออกอย่างอิสระ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อวิชาศิลปะ ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย ก่อนกำเนิด (2557 : 45) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 สารการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มทัศนศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ต่อรูปแบบการสอนศิลปะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา วงศ์ชู (2555 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่อง การวาดภาพพระบารมี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในด้านบทบาทครู ด้านบทบาทผู้เรียน และด้านการวัดประเมินผล มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับความพึงพอใจในมาก ($\bar{X}$ = 4.43) สรุปภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยได้ว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.50)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ควรจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นจริง เช่น บรรยากาศท้องฟ้า พื้นผิวดินไม้ ดอกไม้ เสียงนก เสียงแมลง อาคารเรียน เป็นต้น เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการรับรู้จากการสัมผัส

2. ในการนำเสนอผลงานศิลปะควรให้ผู้เรียนเขียนเรื่องราว หรือเขียนคำบรรยายประกอบภาพผลงาน เพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดความคิดและจินตนาการให้มีความชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งผู้สอนยังสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการประเมินความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่ผลงานศิลปะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3. ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และสื่อการเรียนรู้ในชั้นกิจกรรมศิลปะปฏิบัติ ควรเน้นสื่อที่ดึงดูดความสนใจ และท้าทาย เพื่อพัฒนาความอยากรู้อยากเห็น และส่งเสริมให้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเกิดการพัฒนาต่อไป

4. ควรจัดกลุ่มผู้เรียนแบบละความสามารถกันเพื่อส่งเสริมผู้เรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และฝึกให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาจากผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ เช่น ทักษะการสร้างผลงานศิลปะ ความมุ่งมั่นในการทำงานกลุ่ม

3. ควรศึกษาถึงองค์ประกอบอื่น ที่มีผลทำให้การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์บรรลุตามจุดประสงค์ เช่น สภาพแวดล้อมของผู้เรียนที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างแรงบันดาลใจทางด้านศิลปะให้กับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). **คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). **การคิดเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ชักเชสมิเดีย.

โกวิท ปรวาลพฤษ และคณะ. (2541). **ประสาทสัมผัส**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

แคลเลีย ปักโคทานัง. (2557). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะโดยใช้การสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล. (2533). **พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แพลน พัลลิ่งซึ่งจำกัด.

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2548). **การวิจัยทางศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิพนธ์ ทวีกาญจน์. (2533). **3 มิติ ทักษะทางศิลปะ และศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมฝึกหัดครู.

นิตยา วงศ์ชู. (2555). **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่อง การวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ประเวศ วะสี. (2541). ปฏิรูปการศึกษาไทย : ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากหายนะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ปิยะพงษ์ ทรงประวัติ. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทัศนศิลป์ด้วยวิธีชินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ภาพวาด สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑา ไร่ทิม. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพระบายสี โดยใช้กิจกรรมที่ฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนตามแนวคิดของเบอร์นีย์ แมคคาร์ธี 4 แมท. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. ศิลปศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วิรุณ ตั้งเจริญ และคณะ. (2539). ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- ศิริรักษ์ พันธุ์เวียง. (2548). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดพุทธสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการวาดภาพระบาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวช. (2544). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานয়กรัฐมนตรี.(2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.